

แนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี
เพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0

Guidelines for Vocational Education Management in Phetchaburi Province
for the Thailand 4.0 Policy

พชรวรรณ โปธิ์น้อย¹

Patcharawon Poney

E-mail: pom_271@hotmail.com

ดร.เอี่ยมพร โตภาณุรักษ์กุล²

Dr. Uamporn Topanurakkun

รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญสง³

Associate Professor Dr. Kanchana Boonsong

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 76000¹

Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education,
Phetchaburi Rajabhat University, 76000 Thailand
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี 76000^{2,3}

Faculty of Education, Phetchaburi Rajabhat University, 76000 Thailand

(Receipt of the manuscript: September 11, 2019; Receipt of the revised manuscript:
December 17, 2019; Acceptance of the final manuscript: December 23, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี และ 2) แนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 7 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 175 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling) และผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่ม จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 2) แบบบันทึกข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี และประเด็นการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านผลผลิตมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา และความสำเร็จของสถานศึกษา รองลงมาคือด้านบริบท ได้แก่ อัตลักษณ์ของสถานศึกษา และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา และด้านที่อยู่ในลำดับสุดท้าย คือ ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่ามีปัญหา 4 ประเด็น คือ (1) งบประมาณที่ไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา (2) บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ เนื่องจากบุคลากรย้ายกลับภูมิลำเนาและเกษียณ (3) วัสดุครุภัณฑ์และอาคารสถานที่ค่อนข้างเก่า ไม่ทันสมัย และเสื่อมสภาพ และ (4) ผู้เรียนมีจำนวนลดลง เนื่องจากจำนวนอัตราการเกิดของประชากรลดลง 2) แนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 พบว่า (1) รัฐควรมีการพัฒนา แก่ไข ปรับปรุงระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ของทางราชการและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการปรับบทบาท ภารกิจ และความรับผิดชอบของสถานศึกษา (2) สถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และสถานประกอบการต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา (3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารงานภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาให้รองรับกับนโยบายของรัฐบาล (4) ครูผู้สอนควรพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมได้ และจัดการศึกษาผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ

คำสำคัญ: แนวทางการจัดการศึกษา, อาชีวศึกษา, นโยบายไทยแลนด์ 4.0

Abstract

The objectives of the research were to study: 1) the state of vocational education management in Phetchaburi Province; and 2) guidelines for vocational education management in Phetchaburi Province in order to conform to the Thailand 4.0 policy. Key informants of the interviews consisted of 5 college directors and 7 deputy directors for academic affairs. The sample groups were 175 teachers of the vocational colleges in Phetchaburi province. They were selected by using cluster sampling technique. Additionally, 8 main informants who were the experts participated in a group conversation. The research tools used in this research included: 1) a five-scale questionnaire aiming to ask the state of vocational education management in Phetchaburi Province with a reliability value of 0.98; 2) a form for recording an empirical data; and 3) an interview guideline and a list of topics for a group discussion. Statistics used in the quantitative data analysis were percentage, mean, and standard deviation. As for the qualitative data, they were analyzed with content analysis. The research findings showed that: 1) the state of the vocational education management in Phetchaburi

Province was at a high level in overall and when considering at each aspect, it was found that every aspect was also rated at a high level. The aspects of output of the vocational education management consisting of qualifications of the graduates and the colleges' s academies achievement had the highest mean score. These were followed by the context aspects which were the identity of the colleges and the uniqueness of the colleges. The input aspects had the lowest mean score. For these aspects, four main problems were identified: (1) insufficient budget for the college management; (2) insufficient personnel because they generally moved back to home town or retired; (3) office supplies, equipment, and buildings being old, outdated, and deteriorated; and (4) a decrease number of students due to the reduced birth rate of population; 2) the guidelines for vocational education management for the Thailand 4.0 policy should be that: (1) the government should develop, adjust and/or improve the government regulations and rules as well as the laws related to the adjustment of roles, missions, and responsibilities of the colleges; (2) the vocational colleges in Phetchaburi Province should promote and develop the participation of the government sector, private sector and various establishments in the education management of the colleges; (3) the management team of the college should have an advanced vision and develop themselves on a continuous basis; and utilize a participatory approach in the development of the college so that their management would conform to the government policy; and (4) teachers should develop a learning management model for developing skills needed for the students in 21st century. This model should aim to develop the students' analytical thinking skills, creativity, and ability for innovation creation. Moreover, the colleges should provide an education via various forms of digital technology.

Keywords: Guidelines for education management, Vocational education, Thailand 4.0 policy

บทนำ

ในโลกปัจจุบันนี้การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ และเป็นหัวใจของชาติในการสร้างและพัฒนาคน เพื่อเป็นกำลังในอนาคตของประเทศชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มาตรา 6 การจัดการศึกษานั้นต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ได้กำหนดไว้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพพระคัมภีร์มีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับ

ความต้องการของตลาดแรงงาน และสถานประกอบการ พร้อมทั้งสามารถประกอบอาชีพได้ ซึ่งถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพัฒนาตนเองให้ได้เต็มตามศักยภาพ

โดยรัฐบาลมีนโยบายในการขับเคลื่อนอาชีวศึกษา ในการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2555 – 2569 ในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้รองรับกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ดังนี้ 1) ด้านการเพิ่มปริมาณผู้เรียนสายอาชีพ 2) ด้านการขยายโอกาสในการเรียนอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ 3) ยกระดับคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษา และ 4) ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพและการบริหารจัดการ (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2557) ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะต้องมีหน้าที่ในการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล โดยการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาในระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555 - 2569) ประกอบด้วย 4 นโยบาย ได้แก่ มุ่งสร้าง ผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน พัฒนาปริมาณและคุณภาพของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาด้านอาชีวศึกษา พัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2555, หน้า 1 - 2) โดยมอบหมายให้สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในแต่ละจังหวัดนำไปสู่การปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0

นโยบายไทยแลนด์ 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลภายใต้การนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่เข้ามาบริหารประเทศ บนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” โดยมีภารกิจที่สำคัญในการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางในการพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้า สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รุนแรง ในศตวรรษที่ 21 ได้ (สุวิทย์ เมษินทรีย์, 2559, หน้า 1) พร้อมกันนี้สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี ประกอบไปด้วยสถานศึกษาจำนวน 7 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี วิทยาลัยการอาชีพเขาย้อย วิทยาลัยการอาชีบบ้านลาด และวิทยาลัยการอาชีพวังโกกังวล 2 ได้สนองนโยบายดังกล่าวของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งการดำเนินการในปัจจุบันนี้ยังไม่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในด้านการจัดการศึกษาให้รองรับกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 และสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรีประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากร งบประมาณ วัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ จากการศึกษาข้อมูลในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีในปัจจุบัน จะทำให้ทราบข้อมูลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีเพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์

4.0

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

1.1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 7 คน

1.1.2 ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 คน

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 301 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบกับตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 สภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต

2.2 แนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ประกอบด้วย 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต

3. ขอบเขตด้านพื้นที่/สถานที่

สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรีจำนวน 7 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี วิทยาลัยการอาชีพเขาย้อย วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด และวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้เป็นการหาแนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 โดยการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี และการหาแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีเพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ประกอบไปด้วย

1. ด้านบริบท รัฐต้องมีนโยบายที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมาย และทิศทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้นำไปสู่การปฏิบัติที่มีคุณภาพ

2. ด้านปัจจัยนำเข้า งบประมาณต่าง ๆ ของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะต้องส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณให้พอเพียง และค่าใช้จ่ายในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้เพิ่มขึ้น ให้กับสถานศึกษาให้พอเพียงกับการบริหารจัดการศึกษา

3. ด้านกระบวนการ การบริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา ต้องกำหนดนโยบายแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน สถานประกอบการทั้งในและต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องสร้างผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้มีอาชีพ พร้อมทั้งมีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมทั้งภายในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมภายนอกกับสถานประกอบการ ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ก้าวไกลได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

4. ด้านผลผลิต ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีทักษะในวิชาชีพ รู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีวินัย มีคุณธรรม และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้เป็นอย่างดี สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ เมื่อจบการศึกษาไปแล้วมีงานทำ พร้อมทั้งประกอบอาชีพในอนาคตได้

สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงนา มกรานุรักษ์ (2554, หน้า 189 - 224) ได้ทำการศึกษาเรื่องอนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในศตวรรษหน้า (พ.ศ. 2554 - 2564) พบว่า ด้านการสนับสนุนของรัฐ รัฐต้องให้ความสำคัญต่อการอาชีวศึกษาอย่างจริงจังมีนโยบายที่แน่นอนชัดเจน ด้านความร่วมมือต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับสถานประกอบการรวมถึงการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค ด้านการจัดการเรียนการสอนต้องมีความยืดหยุ่นตามเทคโนโลยี และบริบทการเปลี่ยนแปลง และยิ่งพบว่า สถานศึกษาต้องมีการประเมินผลการเรียนรู้นักเรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากแต่ละคนใช้เวลาในการรับรู้ และฝึกทักษะต่างกัน และมีการปฏิรูปการสอบโดยเน้นการสอบปฏิบัติ และด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถทางทักษะวิชาชีพ มีความรู้ มีทักษะชีวิต และทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับบรรจง พลจันทร์ (2555, หน้า 103 - 104) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยการอาชีวศึกษาปีพฤษภาคม พบว่า ด้านงบประมาณควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อซื้อวัสดุตามที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ หรือควรมีการจัดทำโครงการ เพื่อระดมทุนเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ ครุภัณฑ์ทางการศึกษาให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับสาโรจน์ ขจรจันต์ (2560, หน้า 183) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ภายใต้นโยบายประเทศไทย 4.0 กล่าวว่า ผู้บริหารต้องมีการวางแผน จัดทำแผน มีระบบการบริหารภายในแบบมีส่วนร่วม มีการจัดสรรงบประมาณ พัฒนาคูคลากร มีรายละเอียดการกำหนดเป้าหมาย และมีการติดตามประเมินผลระบบตรวจสอบการทำงานของบุคลากรที่ชัดเจน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม พร้อมทั้งมีการเก็บข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม เพื่อให้เห็นถึงสภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี และข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อให้รองรับกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา และแนวทางการจัดการศึกษาตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ในด้านต่าง ๆ และนโยบายไทยแลนด์ 4.0

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี

2.1 พื้นที่เป้าหมาย

ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่เป้าหมายในการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคเพชรบุรี วิทยาลัยอาชีวศึกษาเพชรบุรี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี วิทยาลัยสารพัดช่างเพชรบุรี วิทยาลัยการอาชีพเขาย้อย วิทยาลัยการอาชีพบ้านลาด และวิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล 2

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

2.2.1 ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 5 คน และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 7 คน

2.2.2 ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม คือ ครูของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 301 คน กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบกับตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster sampling)

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี แบบบันทึกข้อมูลเชิงประจักษ์ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี และแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี

2.4 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพของแบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี แบบบันทึกข้อมูลเชิงประจักษ์ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี และแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี

2.4.2 ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี แบบบันทึกข้อมูลเชิงประจักษ์ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี และแบบสอบถามสภาพ

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี ประกอบไปด้วย 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต

2.4.3 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์สภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี แบบบันทึกข้อมูลเชิงประจักษ์ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี และแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถามตลอดจนให้คำแนะนำในการปรับปรุง และแก้ไขข้อคำถาม

2.4.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

2.4.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยนำแบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 มาใช้

2.4.6 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูผู้สอนของวิทยาลัยสารพัดช่างราชบุรี จำนวน 30 คน

2.4.7 ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีที่ได้นำไปทดลองใช้ โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

2.4.8 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว นำไปทำให้เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

2.5.1 นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ขอความร่วมมือผู้อำนวยการสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

2.5.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ซึ่งประกอบไปด้วย การสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูลเชิงประจักษ์ และการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี

2.5.3 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง

2.5.4 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ของแต่ละสถานศึกษา โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลเชิงประจักษ์ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.5.5 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูผู้สอนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี และนัดวัน เวลาในการเก็บแบบสอบถามคืน

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0

3.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

3.1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลักในการสนทนากลุ่ม คือ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 8 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ ประเด็นการสนทนากลุ่ม

3.3 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือของประเด็นการสนทนากลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีเพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0

3.3.2 ผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม

3.3.3 ผู้วิจัยนำประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเหมาะสมและนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 โดยการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.4.1 นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ขอความร่วมมือผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2 ผู้วิจัยนัดวัน เวลา และสถานที่ในการสนทนากลุ่ม

3.4.3 ผู้วิจัยดำเนินการสนทนากลุ่มตามวัน เวลาที่นัดหมาย

3.4.4 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยการเขียนบรรยายแบบความเรียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องของสภาพการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี โดยการใช้ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพใช้สถิติภาคบรรยาย การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการสังเคราะห์ผลการวิจัย

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องของแนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี เพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 โดยการใช้สถิติภาคบรรยาย การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และการสังเคราะห์ผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.1680$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.2489$) ด้านบริบท ($\bar{X} = 4.1817$) ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.1639$) และด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 4.0776$) ซึ่งปัญหาที่พบในการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรี คือ บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอ วัสดุครุภัณฑ์ และอาคารสถานที่ค่อนข้างเก่า และเสื่อมสภาพ ซึ่งไม่เพียงพอ นอกจากนี้เนื่องจากอัตราการเกิดของประชากรลดลง และค่าใช้จ่ายในการเรียนสายอาชีวศึกษาสูงกว่าสายสามัญ ทำให้ผู้เรียนด้านอาชีวศึกษาลดลง

2. ผลการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีเพื่อรองรับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ใน 4 ด้าน ให้นำไปสู่การปฏิบัติที่มีคุณภาพดังนี้

ด้านบริบท รัฐบาลจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน มีการพัฒนาปรับปรุงระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ของทางราชการ และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปรับบทบาท ภารกิจ ความรับผิดชอบของสถานศึกษา ในการพัฒนา ส่งเสริม การมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และสถานประกอบการให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งสร้างภาพลักษณ์ของการอาชีวศึกษาที่ดี สร้างค่านิยม และสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนให้เข้ามาเรียนในสายอาชีวศึกษาเพิ่มมากขึ้น

ด้านปัจจัยนำเข้า สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะต้องสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาและจัดการศึกษาให้เพียงพอ พัฒนาผู้บริหารให้มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล ด้วยการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ให้เป็นนักบริหารมืออาชีพ ด้วยการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้ทุกคนมีส่วนร่วมเป็นทีมงาน พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร มีความชำนาญในวิชาชีพ มีทักษะในการคิด สามารถสร้างนวัตกรรมได้ ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้เป็นอย่างดี และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ พัฒนาครูผู้สอนให้เป็นครูแกนนำ และครูมืออาชีพ ที่มีทักษะ มีความรู้ความสามารถ และมีสมรรถนะของวิชาชีพ ปฏิบัติงานตรงกับความรู้อาชีพ ลดภาระงานของผู้สอน พัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพได้มาตรฐานในสาขาที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน พร้อมทั้งการพัฒนาสื่อการสอนในทุกประเภทที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย และเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

ด้านกระบวนการ การบริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีการกำหนดนโยบายและแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และการพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน สถานประกอบการทั้งภายในและต่างประเทศ ด้านการจัดการเรียนการสอนต้องมีการพัฒนารูปแบบ

การเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ให้อำนาจการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมได้ และจัดการศึกษาผ่านเทคโนโลยีรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก เสริมสร้างทักษะ ความรู้ความสามารถ และมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานของผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ พร้อมทั้งเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้กับผู้เรียน การวัดผลและประเมินผลต้องพัฒนารูปแบบ และวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนของผู้เรียนที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานการวัดผลและ ประเมินผลตามวัตถุประสงค์ ได้มาตรฐานเดียวกัน ให้ครอบคลุมด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถนะของ ผู้เรียนตามสภาพจริง

ด้านผลผลิต ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีทักษะในวิชาชีพ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีวินัย และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้ เป็นอย่างดี สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ เมื่อจบการศึกษาไปแล้วมีงานทำ และสามารถเป็นผู้ประกอบการ ได้ในอนาคต

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ 4) ด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะรูปแบบของการบริหารและจัดการศึกษาตามศักยภาพ และบริบทของสถานศึกษา ที่เป็นอยู่ ทำให้ต้องพัฒนาและช่วยเหลือตนเองเป็นอย่างมากในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างผลผลิตที่จบการศึกษาออกไปให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และประสบการณ์ในวิชาชีพที่จะต้องออกไปประกอบอาชีพในอนาคตเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบรรจง พลจันทร์ (2555, หน้า 101 - 103) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัย การอาชีวศึกษาปทุม พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของวิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุม ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับจักรพันธ์ สุวงศ์วิทย์ (2555, หน้า 74 - 76) ที่ทำการศึกษา เรื่องการจัดการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในจังหวัดลำปาง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม พบว่า การดำเนินงานในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับพิศณุ ทองเลิศ (2555, หน้า 217) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องนวัตกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาอาชีวศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีเพื่อรองรับนโยบาย ไทยแลนด์ 4.0 ใน 4 ด้านดังนี้

ด้านบริบท รัฐต้องมีนโยบายที่ชัดเจน มีการกำหนดเป้าหมาย และทิศทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้นำไปสู่การปฏิบัติที่มีคุณภาพ ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะต้องมียุทธศาสตร์การบริหารจัดการอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และมีการวางแผน การจัดการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อรองรับนโยบายการเปลี่ยนแปลง ตามสภาวะและเศรษฐกิจของโลก ซึ่งสอดคล้องกับดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554, หน้า 189 - 224)

ได้ทำการศึกษาเรื่องอนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในศตวรรษหน้า (พ.ศ. 2554 - 2564) พบว่า ด้านการสนับสนุนของรัฐ รัฐต้องให้ความสำคัญต่อการอาชีวศึกษาอย่างจริงจังมีนโยบายที่แน่นอนชัดเจน รัฐบาลต้องมีการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุงระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ของทางราชการ และข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปรับบทบาท ภารกิจ และความรับผิดชอบของสถานศึกษา ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องพัฒนา แก้ไข และปรับปรุงระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตามสถานะการและเศรษฐกิจโลก เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560 - 2579 กำหนดแนวทางว่า จะต้องปรับปรุง กฎ ระเบียบ และกฎหมายต่าง ๆ ให้เอื้อต่อแผนพัฒนาการอาชีวศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2560, ข) สถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรีต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน และสถานประกอบการต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะต้องเป็นผู้นำในการทำความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน พร้อมทั้งทำความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศกับองค์กรหลักจะทำให้สถานศึกษาดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดแนวทางว่า ต้องสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 105) และสอดคล้องกับดวงนภา มกรานุกรักษ์ (2554, หน้า 193) ได้ทำการศึกษาเรื่องอนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในศตวรรษหน้า (พ.ศ. 2554 - 2564) พบว่า ด้านความร่วมมือจากหน่วยงาน แนวโน้มคือสถานศึกษาทางด้านอาชีวศึกษาต้องได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการต่าง ๆ การอาชีวศึกษาต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงาน ทุกกระทรวงในประเทศที่เกี่ยวข้อง

ด้านปัจจัยนำเข้า งบประมาณต่าง ๆ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะต้องส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณให้พอเพียง และค่าใช้จ่ายในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้เพิ่มขึ้นให้กับสถานศึกษาให้พอเพียงกับการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับดวงนภา มกรานุกรักษ์ (2554, หน้า 189 - 224) ได้ทำการศึกษาเรื่องอนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในศตวรรษหน้า (พ.ศ. 2554 - 2564) พบว่า ด้านความร่วมมือต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกับสถานประกอบการรวมถึงการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นและภูมิภาค และด้านการสนับสนุนของรัฐ รัฐต้องให้ความสำคัญต่อการอาชีวศึกษาอย่างจริงจังมีนโยบายที่แน่นอนชัดเจน สอดคล้องกับบรรจง พลจันทร์ (2555, หน้า 103 - 104) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยการอาชีพวาปีปทุม พบว่า ด้านงบประมาณควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อซื้อวัสดุตามที่ผู้สอนได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ หรือควรมีการจัดทำโครงการ เพื่อระดมทุนเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ ครุภัณฑ์ทางการศึกษาให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล และมีการพัฒนาตนเองในทุกด้านอยู่เสมอ และเป็นนักบริหารมืออาชีพ มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาให้รองรับกับนโยบายของรัฐบาล โดยคัดสรรผู้ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีประสบการณ์การบริหารขั้นพื้นฐานในหน่วยงานย่อยของสถานศึกษามาก่อน ซึ่งสอดคล้องกับสารโรจน์

ของจวนเตี๋ยว (2560, หน้า 179) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ภายใต้นโยบายประเทศไทย 4.0 กล่าวว่า ให้ผู้บริหารต้องมีการประเมินตนเอง ยอมรับข้อผิดพลาด มีการปรับปรุงตนเองเพื่อทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา และมีระบบการบริหารภายในแบบมีส่วนร่วม

ด้านกระบวนการ การบริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษา ต้องกำหนดนโยบายแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษา โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน สถานประกอบการ ทั้งในและต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต้องสร้างผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้มืออาชีพ พร้อมทั้งมีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมทั้งภายในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมภายนอกกับสถานประกอบการ ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ก้าวไกล ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับสาขาวิชาของจวนเตี๋ยว (2560, หน้า 183) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ภายใต้นโยบายประเทศไทย 4.0 พบว่า ผู้บริหารต้องมีการวางแผน จัดทำแผน มีระบบการบริหารภายในแบบมีส่วนร่วม มีการจัดสรรงบประมาณ พัฒนาบุคลากร มีรายละเอียดการกำหนดเป้าหมาย และมีการติดตามประเมินผลระบบตรวจสอบการทำงานของบุคลากรที่ชัดเจน การจัดการเรียนการสอนผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาต้องพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรมได้ การจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้เรียนเข้าถึงได้อย่างสะดวก โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานจริงสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554, หน้า 189 - 224) ได้ทำการศึกษาเรื่องอนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในศตวรรษหน้า (พ.ศ. 2554 - 2564) พบว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนต้องมีความยืดหยุ่นตามเทคโนโลยี และบริบทการเปลี่ยนแปลง และยังพบว่า สถานศึกษาต้องมีการประเมินผลการเรียนรู้นักเรียนเป็นรายบุคคล เนื่องจากแต่ละคนใช้เวลาในการรับรู้ และฝึกทักษะต่างกัน และมีการปฏิรูปการสอบโดยเน้นการสอบปฏิบัติ

ด้านผลผลิต ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีทักษะในวิชาชีพ รู้จักการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีวินัย มีคุณธรรม และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้เป็นอย่างดี สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ได้ เมื่อจบการศึกษาไปแล้วมีงานทำ พร้อมทั้งประกอบอาชีพในอนาคตได้ ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจะต้องสร้างผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และประสบการณ์ พร้อมทั้งสามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ก่อนที่จะจบการศึกษา และสามารถไปประกอบอาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องกับดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554, หน้า 189 - 224) ได้ทำการศึกษาเรื่องอนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในศตวรรษหน้า (พ.ศ. 2554 - 2564) พบว่า ด้านคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถทางทักษะวิชาชีพ มีความรู้ มีทักษะชีวิต และทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปสู่การประชุมคณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาในจังหวัดเพชรบุรีให้รองรับกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0
2. ประธานอาชีวศึกษาจังหวัดเพชรบุรีควรนำผลงานวิจัยในครั้งนี้ไปนำเสนอให้ผู้บริหารสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 5 และผู้บริหารสถานศึกษา นำแนวทางที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อหาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาให้ทันกับสถานะการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน
2. ควรมีการวิจัยเพื่อหาแนวทางพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสถานประกอบการ

รายการอ้างอิง

- จักรพันธ์ สุวงวิทย์. (2555). *การศึกษาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในจังหวัดลำปาง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ดวงนภา มกรานุรักษ์. (2554). *อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554 – 2564)*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บรรจง พลพันธ์. (2555). *แนวทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยการอาชีพวาปีปทุม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. (2553). *ราชกิจจานุเบกษา*. 127. (ตอนที่ 45 ก), 1.
- พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. (2551). *ราชกิจจานุเบกษา*. 125. (ตอนที่ 43 ก), 1 – 24.
- พิศณุ ทองเลิศ. (2555). *นวัตกรรมการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต การบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สาโรจน์ ขอบจวนเตี้ยว. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประเภทช่างอุตสาหกรรม ภายใต้ันนโยบายประเทศไทย 4.0*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการอาชีวศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2560). *แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2560 – 2579* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: คณะกรรมการอาชีวศึกษา.

- สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. (2555). *นโยบาย เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสู่สากล พ.ศ. 2555 – 2569*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการอาชีวศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2557). *คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2559). *Thailand 4.0 คืออะไร นโยบายนี้จะช่วยพัฒนาประเทศเราได้อย่างไร*. สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 5, 2561, จาก <http://www.excise.go.th/cs/groups/public/documents/.../dwnt/.../uatucm282681.pdf>.